

BALTIJAS UN ZIEMEĻVALSTU ES SARUNAS 2023

Vienotāki kā jebkad?

8. ikgadējās augsta līmeņa starptautiskās

KONFERENCES PROGRAMMA

2023. GADA 17. MARTS

Norises vieta: Latvijas Republikas Saeima, Baltiešu zāle,
Jēkaba 6/8, Rīga

THE BALTIC-NORDIC EU CONVERSATIONS 2023

More United than Ever?

8th annual high-level international

CONFERENCE PROGRAMME

17 MARCH 2023

Venue: The Parliament of the Republic of Latvia,
Baltiešu zāle, 6/8 Jekaba street, Riga

KONFERENCES PROGRAMMA

8.30–9.00 Rīta kafija un reģistrācija

9.00–9.15 Atklāšanas uzrunas

- **Edwards Smiltēns**, Latvijas Republikas Saeimas priekšsēdētājs
- **Zane Petre**, Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā vadītāja
- **Dr. Kārlis Bukovskis**, Latvijas Ārpolitikas institūta direktors

9.15–9.45 Atklāšanas IEVADSARUNA

Krievijas pastāvīgie uzbrukumi Ukrainai izraisījuši striktu ES reakciju, kas rezultējiesies sankcijās pret Krieviju, agresora politiskajā izolācijā un Ukrainai masveidā sniegtā politiskajā, finansiālajā, militārajā un humānajā atbalstā. Karš ne tikai sagādā ciešanas Ukrainas iedzīvotājiem, bet arī netieši ietekmē ES iedzīvotāju sociālekonomisko situāciju, tostarp novedot pie enerģētikas krīzes un augstas inflācijas. Šīs sarunas mērķis ir apspriest instrumentus un politiku, ko Eiropas Komisija varētu izmantot, lai mazinātu kara negatīvo ietekmi uz ES uzņēmumiem un iedzīvotājiem.

Moderators: **Dr. Juha Jokela**, Somijas Starptautisko lietu institūta Eiropas Savienības pētniecības programmas direktors

- **Valdis Dombrovskis**, Eiropas Komisijas priekšsēdētājas izpildvietnieks

9.45–11.00 1. PANEĻDISKUSIJA: SARUNA PAR ES POLITISKO REALITĀTI

Ir pagājis jau gads kopš Krievijas iebrukuma Ukrainā, kas licis gandrīz visām ES dalībvalstīm saliedēties ciešāk, un palicis vēl tikai gads līdz Eiropas Parlamenta vēlēšanām. Lai gan joprojām pastāv domstarpības un viedokļu atšķirības, nesenā eirozonas paplašināšanās, ES kandidātvalsts statusa piešķiršana vēl trim valstīm un ES aizsardzības palīdzība Ukrainai ir ļoti pozitīvi signāli turpmākai Eiropas integrācijai. Šīs sarunas mērķis ir apspriest nākamos pasākumus, kas ES jāveic, lai nodrošinātu dalībvalstu sinhronitāti un tās iestāžu apdomīgu darbību.

Moderators: **Jakobs Hallgrens**, Zviedrijas Ārlietu institūta direktors

- **Dr. Andris Sprūds**, Latvijas Republikas Saeimas Eiropas lietu komisijas priekšsēdētājs
- **Katja Geršaka**, NVO "Regional Dialogue" izpilddirektore, bijusī Eiropas Perspektīvas centra izpilddirektore
- **Ādams Balcers**, organizācijas "Austrumeiropas kolēģija" programmas direktors

11.00–11.30 Kafijas pauze

11.30–12.45 2. PANEĻDISKUSIJA: SARUNA PAR ES EKONOMIKAS NOTURĪBU

Krievijas karš pret Ukrainu notiek laikā, kad pasaule vēl nav atguvusies no globālās pandēmijas. Spriedze enerģijas un gāzes apgādes jomā pieaug, bet no konflikta izrietošās kopējās ekonomiskās sekas vēl nav apzinātas. ES turpina nākt klajā ar jaunām iniciatīvām, piemēram, ES taksonomiju un plānoto Eiropas Suverenitātes fondu, lai stimulētu ES ekonomiku, vienlaikus ieguldot zaļajās tehnoloģijās. Šīs sarunas mērķis ir apspriest šos plānus un to dzīvotspēju mūsdienu ekonomikas realitātē.

Moderators: **Mortens Hansens**, Rīgas Ekonomikas augstskolas Ekonomikas departamenta vadītājs

- **Dr. Roberts Zile**, Eiropas Parlamenta viceprezidents
- **Stefs Bloks**, Eiropas Revīzijas palātas loceklis, bijušais Nīderlandes ārlietu ministrs
- **Dr. Žolts Darvašs**, Brēgela domnīcas vecākais pētnieks, Budapeštas Korvina universitātes vecākais pētnieks

12.50–13.30 PĀREJAS IEVADSARUNA: SARUNA PAR ES VIETU PASAULĒ

ES attiecībās gan ar Rietumu, gan ar citām valstīm ir bijuši ne vien kāpumi, bet arī kritumi. Tomēr pēdējā laikā pasaule kļūst arvien naidīgāka, un apdraudējumus modernajai, uz tiesiskumu un daudzpusēju diplomātiju balstītajai pasaules kārtībai ir arvien grūtāk novērst. Šīs sarunas mērķis ir ieskicēt to, kā pasaule varētu izskatīties pēc pieciem gadiem un kāda būs ES vieta tajā.

Moderators: **Dr. Edijs Bošs**, Rīgas Stradiņa universitātes asociētais profesors

- **Dr. Aleksanders Stubs**, bijušais Somijas premjerministrs, bijušais Eiropas Investīciju bankas viceprezidents, Eiropas Universitātes institūta Pārrobežu pārvaldības augstskolas direktors (tiešsaiste)

13.30–14.00 Viegla pusdienas

14.00–17.00 SEŠAS PARALĒLAS TIEŠSAISTES SARUNAS NO KOPENHĀGENAS, HELSINKIEM, RĪGAS, STOKHOLMAS, TALLINAS UN VIĻNAS

14.00–15.00 (tiešsaiste):

Saruna par ES klimata un enerģētikas politiku – rīko Somijas Ārpolitikas institūts (FIIA)

Klimata problēmas pieaug. Katru gadu laikapstākļi kļūst arvien skarbāki, un pasaule pamazām sāk apzināties šo pārmaiņu neizbēgamību. ES jau gadu desmitiem ir bijusi līderpozīcijā, risinot pieaugošās klimata un vides problēmas. Tajā pašā laikā, palielinoties vēlmei atteikties no Krievijas resursu piegādēm, vajadzības enerģētikas jomā ir kļuvušas vēl nopietnākas. Šīs sarunas mērķis ir pārrunāt ES klimata politikas dzīvotspēju kontekstā ar nepieciešamību pārskatīt pašreizējo energoapgādi.

Moderators: **Marko Sidi**, Somijas Ārpolitikas institūta vecākais pētnieks, pasaules politikas pasniedzējs Helsinku Universitātē

- **Rebeka Harmsa**, bijusī Eiropas Parlamenta deputāte
- **Lūks O'Kelahens-Vaits**, domnīcas "Friends of Europe" Klimata, enerģētikas un ilgtspējas programmas vadītājs
- **Veronika Slakaitīte**, Dānijas Starptautiskās politikas institūta pētniece
- **Jana Zabanova**, Potsdamas Helmholca centra Ilgtspējas institūta asociētā pētniece

14.00–15.00 (tiešsaiste):

Saruna par tiesiskumu ES – rīko Latvijas Ārpolitikas institūts (LIA)

Viedokļu atšķirības iekšpolitikas jautājumos ir tradicionāls ES kā demokrātiska projekta elements. Tikmēr vispārējie iestrādātie labas pārvaldības principi, tiesiskums, cilvēktiesības un varas līdzsvara un kontroles sistēma ir tās kopīgās iezīmes, par kurām dalībvalstis iepriekš vienojušās, uzsākot Eiropas integrācijas projektu. Pastāvošie atšķirīgie viedokļi un izpratne jau vairākus gadus rada apjukumu ES. Šīs sarunas mērķis ir ieskicēt iespējas atrisināt ES pastāvošās domstarpības par iekšējās pārvaldības principiem.

Moderators: **Imants Lieģis**, Latvijas Ārpolitikas institūta vecākais pētnieks, bijušais Latvijas aizsardzības ministrs

- **Dr. Lucija Mokra**, Eiropas Politikas Studiju Asociācijas TEPSA valdes priekšsēdētāja, Komenska universitātes profesore
- **Zoltāns Pogaca**, Rietumungārijas Universitātes lektors
- **Dr. Viljars Vēbels**, Baltijas Aizsardzības koledžas pētnieks
- **Dr. Florāns Parmantjē**, Parīzes Politikas zinātnes institūta Politisko pētījumu centra ģenerālsēkretārs

15.00–16.00 (tiešsaiste):

**Saruna par ES nākotni – rīko
Zviedrijas Ārpolitikas institūts (UI)**

Pēc vairākiem integrācijas padziļināšanas un paplašināšanas posmiem ES ir ievērojami mainījusies. Par nākamo pārmaiņu virzienu joprojām notiek diskusijas. Turpmākas paplašināšanās perspektīvas, kā arī politikas problēmas, ar kurām saskaras ES, padara šo jautājumu arvien aktuālāku. Šīs sarunas mērķis ir apspriest to, kā Ukrainas un citu valstu pieteikumi dalībai ES var mainīt pašas ES nākotni.

Moderators: **Dr. Nikolass Eilots**, Zviedrijas Ārpolitikas institūta Eiropas programmas vadītājs

- **Rihards Kols**, Latvijas Republikas Saeimas Ārlietu komisijas priekšsēdētājs
- **Dr. Nikoleta Piroci**, Starptautisko attiecību institūta (IAI) Eiropas lietu programmas vadītāja
- **Dr. Johanness Pollaks**, Eiropas Politikas institūta (IEP) izpildpadomes priekšsēdētājs

15.00–16.00 (tiešsaiste):

**Saruna par ES militāro spēku –
rīko Starptautiskais Aizsardzības
un drošības centrs (ICDS)**

Reaģējot uz Krievijas karu Ukrainā, ES ir stiprinājusi savu ģeopolitisko nostāju. ES aizsardzības jomā nozīmīgi notikumi ir inovatīva Eiropas Miera nodrošināšanas instrumenta izmantošana, lai finansētu militāro palīdzību Ukrainai, lēmums izveidot militārās palīdzības misiju Ukrainā, jaunas militāro spēju programmas aizsākumi un Dānijas izvēle pievienoties KDAP. Tajā pašā laikā Somijas un Zviedrijas lēmums pievienoties NATO ir uzsvēris šīs alianses kā vienīgās Eiropas stingrās drošības nodrošinātājas lomu un ietekmē debates par Eiropas stratēģisko autonomiju un tās stratēģiskā kompasa īstenošanu. Šīs sarunas mērķis ir ieskicēt ES kā militārās lielvaras potenciālo lomu jaunajā Eiropas drošības arhitektūrā.

Moderators: **Tonijs Lorenss**, Starptautiskā Aizsardzības un drošības centra Aizsardzības politikas un stratēģijas programmas vadītājs

- **Erika Ellamā-Otsa**, ES Politikas un drošības komitejas Igaunijas pastāvīgā pārstāve
- **Taņa Lacici**, Eiropas Ārējās darbības dienesta politikas speciāliste
- **Mihajs Sebastians Kihaja**, Eiropas politikas Centra programmas "Eiropa pasaulē" politiskais analītiķis
- **Dr. Sandra Diaša Fernandēša**, Miņu Universitātes profesore

16.00–17.00 (tiešsaiste):

Saruna par ES lomu Ukrainas nākotnē – rīko Starptautisko attiecību un politikas zinātņu institūts (TSPMI)

Krievijas karš pret Ukrainu ir vislielākais izaicinājums Eiropas drošības arhitektūrai kopš Aukstā kara beigām un ir drauds Ukrainas valstiskumam. ES ir nelokāmi atbalstījusi Ukrainu, ātri pieņemot tālejošas sankcijas pret Krieviju, pirmo reizi vēsturē sniedzot militāru palīdzību un piešķirot Ukrainai ES kandidātvalsts statusu. Tomēr ES partneru vidū pastāv būtiskas domstarpības par ieroču piegādēm, sankciju apjomu un vīzu aizliegumiem. Dažas valstis, tostarp Baltijas valstis un Ziemeļvalstis, ir centušās maksimāli palielināt spiedienu uz Krieviju, savukārt dažas citas ES dalībvalstis ir bijušas atturīgākas. Šīs sarunas mērķis ir apspriest ES redzējumu attiecībā uz Ukrainas nākotni.

Moderators: **Dr. Ramūns Vilpišausks**, Viļņas Universitātes Starptautisko attiecību un politikas zinātņu institūta Žana Monē katedras profesors

- **Mati Māsikas**, Eiropas Savienības delegācijas Ukrainā vadītājs
- **Dr. Zanda Kalniņa-Lukaševica**, Latvijas Republikas Saeimas priekšsēdētāja biedre
- **Dr. Slavomirs Debskis**, Polijas Ārlietu institūta direktors

16.00–17.00 (tiešsaiste):

Saruna par ES migrācijas politiku

Ar karu Ukrainā saistītās humānās katastrofas dēļ pagājušajā gadā ES patvērums tika piešķirts miljoniem cilvēku. Tikmēr dažas kaimiņvalstis joprojām izmanto migrāciju kā hibrīdkara elementu uzbrukumos, kas vērsti pret ES. Migrācijas sistēma joprojām ir viens no "karstākajiem kartupeļiem" ES politikā rokās. Šīs sarunas mērķis ir ieskicēt iespējamus risinājumus ES migrācijas sistēmas uzlabošanai.

Moderators: **Dr. Ditte Maria Brasso Sorensena**, domnīcas EUROPA vecākā analītiķe

- **Dr. Ivars Ijabs**, Eiropas Parlamenta deputāts
- **Dr. Žans Luiss Debrauers**, Egmont institūta Eiropas lietu programmas direktors
- **Dr. Karolina Čerska-Šova**, Jagaiļa Universitātes docente

CONFERENCE PROGRAMME

8.30–9.00 (EET) **Morning coffee and registration**

9.00–9.15 (EET) **Opening addresses**

- **Edvards Smiltēns**, Speaker of the Parliament of the Republic of Latvia
- **Zane Petre**, Head of the European Commission Representation in Latvia
- **Dr. Kārlis Bukovskis**, Director of the Latvian Institute of International Affairs

9.15–9.45 (EET) **Opening KEYNOTE CONVERSATION**

Russia's continued attacks on Ukraine resulted in a strong response from the EU in the form of sanctions against Russia, political isolation of aggressor and massive political, financial, military and humanitarian support to Ukraine. In addition to the suffering of the Ukrainian population, the war is indirectly affecting the socioeconomic situation of EU citizens, including energy crisis and high inflation. The aim of this conversation is to outline the instruments and policies that the European Commission has to mitigate the negative effects of the war on the EU's businesses and citizens.

Moderator: **Dr. Juha Jokela**, Programme Director of the European Union research programme at the Finnish Institute of International Affairs

- **Valdis Dombrovskis**, Executive Vice-President of the European Commission

9.45–11.00 (EET) **1ST PANEL CONVERSATION: CONVERSATION ON THE EU'S POLITICAL REALITIES**

It has been one year since Russia's attack on Ukraine, which has pushed almost all the EU member states closer together, and it is one year before European Parliament elections. Although disagreements and differences in opinions remain, the recent enlargement of the Eurozone, the fact that three more countries have become the EU candidate countries and the EU's defence assistance to Ukraine have been very positive signals for continued European integration. The aim of the panel conversation is to outline the next steps that the EU has to undertake to secure the synchronicity of its member states and the prudent functioning of its institutions.

Moderator: **Jakob Hallgren**, Director of the Sweden Institute of International Affairs

- **Dr. Andris Sprūds**, Chair of the European Affairs Committee of the Latvian Parliament
- **Katja Geršak**, Executive Director at the Regional Dialogue, former Executive Director of CEP
- **Adam Balcer**, Program Director at the College of Eastern Europe

11.00–11.30 (EET) **Coffee break**

11.30–12.45 (EET) **2ND PANEL CONVERSATION: CONVERSATION ON THE EU'S ECONOMIC RESILIENCE**

Russia's war against Ukraine comes at a time when the world is still recovering from a global pandemic. With energy and gas strains mounting, the full extent of the economic fallout resulting from the conflict remains unknown. The EU continues to come up with new initiatives – such as EU taxonomy and the preparations for a European Sovereignty Fund – to boost the EU's economy while investing into green technologies. The aim of the panel conversation is to outline these plans and their viability in today's economic realities.

Moderator: **Morten Hansen**, Head of Economics Department at the Stockholm School of Economics in Riga

- **Dr. Roberts Zile**, Vice-President of the European Parliament
- **Stef Blok**, Member of the European Court of Auditors, former Minister of Foreign Affairs of Netherlands
- **Dr. Zsolt Darvas**, Senior Fellow at the Bruegel, Senior Research Fellow at the Corvinus University of Budapest

12.50–13.30 (EET) INTERIM KEYNOTE CONVERSATION: CONVERSATION ON THE EU'S PLACE IN THE WORLD

The EU's relationships with both Western and non-Western countries have always had their ups and downs. But an increasingly hostile world has been emerging recently, and challenges to the modern rule of law and multilateral diplomacy-based world order have become more imminent than before. The aim of the panel conversation is to outline how the world could look in five years and what the EU's place in it will be.

Moderator: **Dr. Edijs Bošs**, Associate Professor, Rīga Stradiņš University

- **Dr. Alexander Stubb**, former Prime Minister of Finland, former Vice-President of the European Investment Bank, Director of the School of Transnational Governance at the European University Institute (online)

13.30–14.00 (EET) Light lunch

14.00–17.00 (EET) SIX ONLINE CONVERSATIONS FROM COPENHAGEN, HELSINKI, RIGA, STOCKHOLM, TALLINN, AND VILNIUS:

14.00–15.00 (EET) (Online): Conversation on the EU's Climate and Energy Policies – hosted by the Finnish Institute of International Affairs (FIIA)

The climate challenges are mounting. Every year, more and more severe weather conditions are emerging, and the world is gradually waking up to the inevitable. The EU has been on the frontlines of dealing with mounting climate and environmental issues for decades. Meanwhile, energy needs have become even more dire with the acceleration of plans to de-peg from Russian supplies. The aim of the panel conversation is to outline the viability of the EU's climate policies in the context of the current re-examination of energy supplies.

Moderator: **Dr. Marco Siddi**, Senior Research Fellow at the Finnish Institute of International Affairs, Adjunct Professor in World Politics at the University of Helsinki

- **Rebecca Harms**, former Member of the European Parliament
- **Luke O'Callaghan-White**, Programme Manager for Climate, Energy & Sustainability at Friends of Europe
- **Veronika Slakaityte**, Researcher at the Danish Institute of International Studies
- **Yana Zabanova**, Research Associate at the Research Institute for Sustainability, Helmholtz Centre Potsdam

14.00–15.00 (EET) (Online): Conversation on the Rule of Law in the EU – hosted by the Latvian Institute of International Affairs (LIIA)

Differences in opinion on how things should be domestically governed are traditional elements of the European Union as a democratic project. Meanwhile, the general, embedded principles of good governance, the rule of law, human rights, and "checks and balances" are the commonalities pre-agreed between the member states when they started the European integration project. Differences in interpretations and understandings have riddled the EU for some years now. The aim of the panel is to outline the potential solutions to the EU's disagreements on domestic governance principles.

Moderator: **Imants Lieģis**, Senior Fellow at the Latvian Institute of International Affairs, former Minister of Defence of Latvia

- **Dr. Lucia Mokra**, Chairperson of the TEPSA Board, professor at Comenius University
- **Zoltan Pogatsa**, lecturer at the University of West Hungary
- **Dr. Viljar Veebel**, Researcher at the Baltic Defence College
- **Dr. Florent Parmentier**, Secretary-General of CEVIPOF at the Sciences Po

**15.00–16.00 (EET) (Online):
Conversation on the EU's Future –
hosted by the Swedish Institute of
International Affairs (UI)**

After several rounds of deepening and widening its integration, the European Union has changed enormously. The direction of further changes is still being discussed. The prospect of further enlargement, plus the policy challenges facing the Union, make the question increasingly urgent. The aim of this conversation is to outline how the membership applications of Ukraine and other countries may reshape the future of the EU itself.

Moderator: **Dr. Nicholas Aylott**, Head of Europe Programme at the Swedish Institute of International Affairs

- **Rihards Kols**, Chair of the Foreign Affairs Committee of the Parliament of the Republic of Latvia
- **Dr. Nicoletta Pirozzi**, Head of Programme on European Union at the Istituto Affari Internazionali
- **Dr. Johannes Pollak**, Chairman of the Executive Board at the Institute of for European Politics

**15.00–16.00 (EET) (Online):
Conversation on the EU's Military
Power – hosted by the Interna-
tional Centre for Defence and
Security (ICDS)**

In its response to Russia's war in Ukraine, the EU has adopted a more geopolitical profile. Milestones in EU defence have included the innovative use of the European Peace Facility to finance military assistance to Ukraine, the decision to launch the Military Assistance Mission to Ukraine, the beginnings of a new military capabilities agenda, and Denmark's opting in to CSDP. At the same time, Finland and Sweden's decisions to seek to join NATO have underlined the Alliance's role as Europe's sole provider of hard security, with implications for the debate about European Strategic Autonomy and the implementation of the Strategic Compass. The aim of the panel is to outline the potential role of the EU as a military power in the emerging European security architecture.

Moderator: **Tony Lawrence**, Head of Defence Policy and Strategy Programme at the International Centre for Defence and Security

- **Erika Ellamaa-Ots**, Permanent Representative of Estonia to the EU's Political and Security Committee
- **Tania Laјici**, Policy Officer at the European External Action Service
- **Mihai Sebastian Chihaia**, Policy Analyst in the Europe in the World Programme at the European Policy Centre
- **Dr. Sandra Dias Fernandes**, Assistant Professor at the University of Minho

16.00–17.00 (EET) (Online):

Conversation on the EU's Role in the Future of Ukraine - hosted by the Institute of International Relations and Political Science (TSPMI)

Russia's war against Ukraine poses the greatest challenge to the European security architecture since the end of the Cold War and is a threat to Ukraine's statehood. The EU has been unwavering in its support for Ukraine, swiftly adopting far-reaching sanctions against Russia, providing military assistance for the first time ever, and granting Ukraine the status of an EU candidate country. Yet there are significant divisions among EU partners, whether on arms supplies, the scope of sanctions, or visa bans. Some countries – including the Baltic and Nordic states – have sought to maximise pressure on Russia, while some other EU members have been more hesitant. The aim of the panel conversation is to outline the EU's vision on Ukraine's future.

Moderator: **Dr. Ramūnas Vilpišauskas**, Jean Monnet Chair professor at the Institute of International Relations and Political Science at the Vilnius University

- **Matti Maasikas**, Head of the Delegation of the European Union to Ukraine
- **Dr. Zanda Kalniņa-Lukaševica**, Deputy Speaker of the Parliament of the Republic of Latvia
- **Dr. Sławomir Dębski**, Director of Polish Institute of International Affairs

16.00–17.00 (EET) (Online):

Conversation on the EU's Migration Policy – hosted by the Think Tank EUROPA (TTE)

The humanitarian catastrophe of the war in Ukraine saw millions of people being given asylum in the European Union during the past year alone. Meanwhile, some neighbouring countries are still using migration as hybrid warfare element in attacks on the European Union. The migration system is still one of the "hottest potatoes" in the hands of EU politicians. The aim of the panel conversation is to outline the potential solutions for improving the EU migration system.

Moderator: **Dr. Ditte Maria Brasso Sørensen**, chief analyst at the Think Tank EUROPA

- **Dr. Ivars Ijabs**, Member of the European Parliament
- **Dr. Jean-Louis De Brouwer**, Director of the European Affairs Programme at the Egmont Institute
- **Dr. Karolina Czerska-Shaw**, Assistant Professor at the Jagiellonian University

SADARBĪBAS PARTNERI / OUR PARTNERS:

Ministry of
Foreign Affairs
Republic of Latvia

